

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Brevis Expositio Propositionum Damnatarum

Didacus <ab Aragonia>

Venetiis, 1728

Bulla Cœnæ.

urn:nbn:de:hbz:466:1-42653

contractu præcavere damna Communis, eligendo digniores ad regimen.

71. Quæritur. An si quis suo pravo consilio, aut auctoritate inducat electores ad prætermittendum digniorem, teneatur huic damna compensare?

Resp. Non teneri, sicut non tenetur damna compensare pauperi, qui pravo suo consilio inducit divitem ad ei denegandam eleemosynam, cum pauper non habeat jus ad illam; contra verò, qui mendaciis, fraudibus, minis, vel malis artibus inducit electores ad prætermittendum digniorem, tenetur huic damna compensare, quia unusquisque habet jus ne malis artibus impediatur sibi bonum, quod potest obtinere ex alterius arbitrio, ac propterea violaretur in hoc casu justitia commutativa.

72. Quæritur. Qui digniores dicantur?

Resp. Non dici digniores illos, qui doctiores, aut nobiliores fuerint, sed qui omnibus bonis dotibus animi, & corporis consideratis, Ecclesiæ utiliores futuri esse creduntur.

BULLA CŒNÆ.

73. Quæritur. An vera sit illa opinio asserens, Bullam Cœnæ solum prohibere absolutionem hæresis, & aliorum criminum, quando publica sunt, & id non derogare facultati Tridentini, in qua de occultis criminibus sermo est, necnon talem sententiam anno 1629. die 18. Julii in Consistorio Sanctæ Congreg. Eminentiss. Cardinalium visam, & toleratam fuisse?

Resp.

Resp. Esse falsam, ratio est, quia si verè fuisset hac sententia in Consistorio visa, ac tolerata, Summus Pontifex Alexander VII. declarando oppositum, illamque expressè damnando *cum propositione 3.* aut deberet ignorare huiusmodi factum, aut mentiri, quod citra temeritatem, aut impietatem sustineri non potest.

74. Quæritur. An per dictam propositionem proscriptam indirectè dampnetur sententia docens, posse Episcopos *vi. Tridentini*, non obstante Bulla Cœnæ, absolvere ab hæresi, & ab aliis criminibus in ea Bulla contentis, dummodò sit occulta?

Resp. Alii negant, alii verò probabilius affirmant, quia aliter Pontifex non fuisset sollicitus, ne ea dicatur in consistorio tolerata; equidem censeri debet, quod sicut maximum pondus accessisset sententiæ affirmanti, Episcopos posse uti facultate absolvendi, à dictis excessibus à Tridentino concessa, non obstante Bulla Cœnæ, si ea visa, & tolerata fuisset in Consistorio, ita maximum pondus de facto accessit sententiæ neganti ex hoc, quod Pontifex ex Cathedra doceat, eam non fuisse visam, & toleratam; proinde si prius habebat tenuem probabilitatem ea sententia, nunc habet tenuissimam, si verò prius erat solidæ probabilitatis, nunc ab ea solida probabilitate multum est deturbata, immò ad tenuem probabilitatem redacta, idèdque insufficiens ad prudenter operandum; præterea, quia sæpè Pontifices cum Pio V. Greg. XIII. Clem. VIII. declararunt, non posse amplius Episcopos uti ea facultate à Tridentino concessa, ut testantur mul-

ti DD. Idcirco dicendum, Bullam Cœnæ facultati illi derogare.

75. Quæritur. An similiter per eandem Bullam derogetur facultati in jure Canonico Episcopis concessæ absolvendi ab omnibus Pontificiis casibus eos, qui ratione aliqujus impedimenti, sive perpetui, sive diuturni nequeunt adire Pontificem; siquidem in Bulla expressè prohibetur, ne quis à casibus in ea contentis absolvat, nisi constitutos dumtaxat in mortis articulo?

Resp. Non derogari, nam quoties non patet aditus ad Summum Pontificem, vel Legatum, aut ejus delegatum, nisi cum magna difficultate, & mora, potest penitens absolvi ab inferiore Sacerdote, cum onere comparandi coram Pontifice, cessante impedimento, ut dicitur in *Cap. Eos qui de sententia excomm. in 6. in Cap. Mulieres, Cap. Quamvis &c.* Quare licet Bulla Cœnæ solum excipiat articulum mortis, jus tamen Canonicum exceptionem ampliavit ad casum necessitatis, aliter reservatio, quæ pro bono charitatis introducta est, contra charitatem vergeret, & potestas retinendi peccata data, ut loquitur Apost. in ædificationem, esset in destructionem; hinc ab Episcopis absolvi possunt impuberes, valetudinarii, pauperes, qui ob paupertatem non possunt iter agere, & quicumque diuturno impedimento detinentur; ita tamen, ut si impedimentum non sit perpetuum (excepto impedimento pueritiæ) debeant sub juramento obstringi ad comparandum coram Pontifice, cessante illo impedimento quamvis probabile sit, cautionem juramentoriam requiri solum pro foro externo, & sufficere pro foro interno firmum propo-

situm

fitum penitentis, prout sufficit in aliis obligationibus.

76. Quæritur. Quodnam dicatur impedimentum perpetuum?

Resp. Dicitur, illud, quod est admodum longum, v. g. Sex, vel octo annorum, quia in hac longitudine temporis moraliter subest periculum mortis, dicitur autem impedimentum temporale, quoties non censetur ad esse morale mortis periculum, ut si quis per unum, vel alterum diem deberet expectare copiam Confessarii habentis facultatem delegatam; regulariter vero prudentis, ac docti viri iudicio spectanda est, pensatis circumstantiis, moræ hujus longitudo, ratione cuius possit inferior absolvere à reservatis cum onere &c.

77. Quæritur. An sicut potest Episcopus à casibus etiam publicis Bullæ Cœnæ absolvere, quando datur impedimentum perpetuum, vel diuturnum adeundi Pontificem, eodem prorsus pacto possit alius Confessarius, si detur pariter idem impedimentum adeundi Episcopum, tam in casibus Pontifici, quam in casibus ipsi Episcopo reservatis?

Resp. Affirmativè ratio est, quia militat eadem ratio, quod scilicet reservatio non esset in edificationem, sed in destructionem, quare sicut censetur Pontifex annuere, quod possit Episcopus absolvere à casibus Bullæ Cœnæ in casu necessitatis, etiam extra mortis articulum, ne pro dilatione penitentiae immineat periculum animarum, ita censetur etiam annuere, quod possit alius Confessarius, si nec possit Episcopus adiri; quod si urgeat necessitas communionis ad vitandam infamiam, vel scandalum, si hic & nunc
non

non communicet habens reservata, poterit pariter absolvi à Confessario inferiore non habente facultatē in illa, si alias fuerit dispositus, cum onere tamen postea comparēdi coram ordinario, vel superiore.

78. Quæritur. An qui occasione alicuius impedimenti absolvitur ab inferiore Confessario à reservatis non habentibus annexam excommunicationem, absolvi debeat cum onere procurandi deindē absolutionem directam in superiore?

Resp. Esse distinguendum: quando absolutio à reservatis non habentibus annexam censuram confertur ab inferiore habente à jure facultatem absolvendi ab illis in casu impedimenti, quemadmodum potest quilibet Sacerdos in articulo mortis, & Episcopus, quando non potest pœnitens adire Pontificem, ut dictum est superius, tunc absolutio confertur directè, atque adeò sine onere; quando verò absolutio confertur ab inferiore non habente à jure facultatem absolvendi à reservatis in casu impedimenti, ut accidit, quando quis v. gr. urgente necessitate Communionis confitetur reservata inferiori Confessario impotens superiorem adire, tunc absolutio à reservatis est indirecta, atque adeò remanet onus subiiciendi ea iterum clavibus, ut absolvantur directè, non secus, ac si fuissent oblita.

79. Quæritur. An in aliquo alio casu possit Episcopus, vel inferior Confessarius absolvere ab hæresi, cæteris casibus Bullæ Cœnæ?

Resp. Posse, primò, si hæresis, vel alius casus fuerit tantum internus, quia Ecclesia de facto non reservat peccata merè

interna, quicquid sit, an possit ea reservare, in quo variant DD. undè censura non incurritur ob meram hæresim internam.

80. Secundò, Casus Bullæ Cœnæ, ac omnes alii reservati à quolibet Confessario absolvi possunt, si peccatum externum sit leve, quamvis internum sit grave, ratio est, quia reservatio debet esse commensurata gravitati culpæ, quæ reservatur.

81. Tertio, absolvi pariter possunt à quolibet Confessario in casu dubio, ut communiter docent DD. quia odia sunt restringenda, favores verò ampliandi, exceptis tamen casibus in Bulla Cœnæ contentis, ut constat ex decretis *Clem. VIII. Pauli V., & S. Congr. Eminentiss. Card.*

82. Quarto. Ab heresi, nec non ab aliis casibus Bullæ Cœnæ per quemcumque Confessarium absolvi potest, qui invincibiliter ignoravit iis annexam esse excommunicationem; Censura enim invincibiliter ignorata non incurritur; cum prærequiratur ad eam incurrendam contumacia, seu legis contemptus, ubi verò lex Ecclesiastica imponens excommunicationem ignoratur, cessat contumacia, cum autem casus prædictæ Bullæ, & omnes alii Pontificii sint reservati de facto, quia habent annexam excommunicationem, ideò ignorata ea invincibiliter, reservatio non incurritur, undè potest quilibet Confessarius ab iis absolvere; quod si ignorantia fuerit Crassa, vel supina, & multo magis si sit affectata, censura incurritur.

84. Quintò. Potest quilibet Confessarius absolvere ab heresi, quæ sit tantum externa citra ullum errorem in intellectu, quamvis sit gravissima culpa contra externam fidei

Confessionem, ideoque præsumatur hereticus, qui eam protulit, undè denunciandus, & puniendus sit.

84. Sextò. Qui absolutus tempore Jubilæi oblitus fuit casum aliquem Bullæ Cœnæ, poterit deindè absolutionem directam a quocumque Confessario obtinere; quicquid sit utrum idem dicendum sit de casu hæresis, etenim DD. non conveniunt, an tempore Jubilæi, quando conceditur facultas absolvendi etiam à Casibus Bullæ Cœnæ; concedatur pariter facultas absolvendi etiam ab hæresi, quæ, est primus casus in ea Bulla; probabilius autem est, hunc Casum speciali mentione indigere, ut intelligatur ea facultas concessa; facultate absolvendi ab omnibus Casibus Bullæ Cœnæ, non intelligitur concessa facultas absolvendi ab hæresi, quippè, quæ habet specialissimam reservationem, undè indiget etiam speciali mentione.

85. Quæritur. An Bulla Urbani VIII. in *Eminentii* sit subreptitia?

Resp. Sententia affirmans, eam bullam esse subreptitiam, est expressè ab *Alex. VIII. damnata cum propositione 31.* auctores enim propositionis profitètur, & Bullam esse falsam, & sententias per eam prohibitas esse veras, consequenter Romanum Pontificem ex Cathedra loquentem in materia morum, & in his, quæ ad rectè vivendum pertinent, non esse regulam infallibilem, & posse falsa, ac turpia docere, & honesta damnare, quod affirmari nequit, nisi ab existente extra Ecclesiam, & pertinaciter asserente, Romanum Pontificem in formandis decretis (quibus noxia, & perniciofa doctrinarum palcua ab innoxiiis, & salubribus segregat) accep-

cep-

certa, & infallibili Spiritus Sancti assistentia non operari; Quamobrem omninò temere asseritur, Bullam Urbani esse subreptitiam; nempe editam à Pontifice veritatis ignaro, nam prescindendo ab assistentia Spiritus Sancti in decidendis questionibus ad fidem pertinentibus, Pontifex in ea Bulla asserit, ex matura, ac diligenti lectione illius libri, cui titulus, *Augustinus*, compertum esse, in eo multas propositiones *Michaelis Baii* à duobus Pontificibus antecederet damnatas contineri, ac renovari.

C E N S U R A.

86. **Q**Uæritur An quoad forum Conscientiæ eo correcto, ejusque contumacia cessant re, cessent, etiam Censuræ?

Resp. Negative, cum opinio affirmativa sit expressè ab *Alexand. VII. damnata cum propositione 44.* Falsitas enim ejus ostenditur ex eo, quia licet contumacia requiratur, ut possit feri Censura, adeò ut hæc ab illa dependeat in fieri, non pendet tamè ab illa in conservari, non secus ac culpa est causa pænæ, hæc tamen sæpè post culpam transactam perseverat, atque adeò licet post resipiscentiam, & condignam satisfactionem exhibitam absolutio conferenda sit eo, quòd Censura sit æna Medicinalis, & non mere vindicativa, nihilominus ea ante absolutionem non cessat, tum quia qui juridica, & legitima potestate ligatur, ab eadem debet absolvi, tum etiam quia quamvis sublata contumacia satisfactum sit obedientiæ debite Ecclesiæ, pœna tamen pro culpa commissa non sufficienter luitur, donec ab ipsa Ecclesia absolutio obtineatur.

87. Quæ-